



แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

Guidelines for Quality Management in School at Nong Rue District under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 5

นิชาภา จันทะกา^{1*} และ วัลลภา อาริรัตน์²

Nichapa Chanthaka^{1*} and Wallapha Ariratana²

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Associate Professor, Department of Educational Administration, Faculty of Education, Khon Kaen University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 544 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 283 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ซึ่งแบ่งการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับที่มีคุณภาพด้านความตรงและความเที่ยงตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยวิธีการบรรยาย ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านกลยุทธ์และการวางแผน การปฏิบัติงาน และด้านการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย และด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำสารสนเทศและผลการดำเนินงาน 2) แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ ดังนี้ 2.1) ด้านภาวะผู้นำและการนำองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมให้ครูมีทักษะใหม่ ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การทำวิจัยในชั้นเรียน การจัดระบบการนิเทศภายใน และกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และการจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน 2.2) ด้านกลยุทธ์และการวางแผนปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการในเรื่องการสารสนเทศและส่งเสริมเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และการประเมินผลการสอนของครูและนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและต่อเนื่อง 2.3) ด้านการพัฒนาศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรและการสอนโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน 2.4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และ

* Corresponding author. Tel.: 09-0185-6428

Email address: nichapha_j@kkumail.com

การออกแบบการเรียนรู้ที่อิงเนื้อหาสาระตามหลักสูตร 2.5) ด้านการทำงานแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่เผยแพร่ผลงานนักเรียนและครูสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียนโดยมีวาระที่ชัดเจนและสื่อสารเชิงรุกเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมการจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสาร 2.6) ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำสารสนเทศ และผลการดำเนินงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูประเมินตนเองภายใต้ตัวชี้วัดที่ได้ร่วมกันกำหนด การสื่อสารกับบุคลากรและหน่วยงานภายนอกหลายรูปแบบ และการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชน

คำสำคัญ: การบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียน

Abstract

This research aimed to study: 1) Situations of quality management of school and, 2) guidelines for the quality management of school in Nong Rue district under the Office of Khon Kean Primary Educational service area 5. The population included 544 school administrators and teachers. Two hundred and eighty three samples were drawn by using Krejcie and Morgan table. The research was conducted in two steps: First was to investigate the situation of quality management of school, using a five-rating scale questionnaire which was constructed by researcher. The questionnaire had content validity and reliability at the acceptable specified criteria. The obtained data was analyzed by the computer package program for frequency, percentage, means, and standard deviation. Second step was conducting focus group discussion with twelve experts in order to obtain the guideline for quality management of schools. The findings was analyzed by content analysis and presented in descriptive manner.

Findings:

1. The situation of quality management of schools in Nong Rue district under the Office of Khon Kean Primary Educational service area 5, overall it was found to be at high level. When consider the first three highest aspects, they were human resources development, strategic planning and action plan and net working and participation, and data analysis for information technology and work performance respectively.

2. Guidelines for the quality management of schools in Nong Rue district can be presented as follows: 2.1) Leadership and leader of organization aspect, it was found that the school administrators should carry out teacher promotion scheme so that the teachers have new skills relating to new approaches for classroom management, classroom research, organizing internal supervision system and using various approaches in monitor and following-up continuously, and providing additional supports for morale and spirit in work performances. 2.2) Strategic and action plan aspect, it was found that school administrators organized information system, promoted the use of technology in teaching and learning, development of learning process for learners, and using various tools to evaluate teachers and students performances continuously. 2.3) Personnel development aspect, it was found that school administrators promote and develop teachers in knowledge and understanding in curriculum and instruction by organizing workshop-training course, study trips and providing financial support. 2.4) Curriculum and instruction management aspect, it was found that the school administrators should establish information technology system for administrative management and learning and instruction, support the teachers to evaluate and develop curriculum and instruction continuously, and encourage teachers to develop instructional design based on curriculum content and substances. 2.5) Networking and work participation aspect, it was found that the school administrators should organize ongoing activities for public relation students' and teachers' work to community. There should be meetings for school board and parents meetings with a clear agenda. There should be an active communication in order to promote participation. The learning network should be established for both in and outside school by applying an up to date technology

for communication. (2.6) Data analysis, information production and outcome of work performance aspects, it was found that the school administrators encouraged teachers to do self evaluation based on the key performance indicators which were agreed upon. The administrators communicated with personnel and outside organizations with various approaches. The administrators also promoted public relation of work performances of the school to general public.

Keyword: The Quality Management of Schools

บทนำ

การศึกษาของไทยที่ผ่านมาได้เปลี่ยนแปลงอย่างมากมา ทั้งนี้การศึกษาต้องมีขึ้นเพื่อยกระดับด้านการศึกษา ส่งเสริมความรู้ความสามารถเท่านั้น หากยังต้องปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ดีงามควบคู่กันไปด้วย ซึ่งคุณภาพของบุคคลจะเกิดขึ้นโดยผ่านกระบวนการศึกษาที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์จากการเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถปรับตัวได้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น [1] การปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีเป้าหมายให้คนไทยทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน [2] สำหรับในมุมมองของนักการศึกษาจะพิจารณาจากความสามารถของผู้จบการศึกษาในการแก้ปัญหาและการวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ [3]

การจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะสามารถทำได้ โดยเน้นที่การพัฒนาการศึกษาให้ได้คุณภาพมาตรฐานซึ่งนักเรียนมีคุณภาพ ครูต้องมีคุณภาพด้วย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาทุกระดับซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานต่าง ๆ และเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน การจัดการศึกษาจากคุณลักษณะดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพด้านผู้เรียนไว้ เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมคุณภาพตามขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ก่อให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ก้าวหน้าต่อไป [4]

การบริหารการศึกษาในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศมุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ และเน้นให้เกิดคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ

ภายใต้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้องค์กรของรัฐบริหารจัดการคุณภาพในองค์กรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงซึ่งสอดคล้องกับ การบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์กร (Total Quality Management : TQM) เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการบริหาร ที่เป็นวิทยาศาสตร์ มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและแตกต่างจากทฤษฎีบริหารกระแสหลักในปัจจุบัน [5] การบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์กรถือได้ว่าเป็นระบบคุณภาพที่ควบคุมการบริหารจัดการงานเชิงระบบทั้งหมดทั้งปัจจัยกระบวนการและผลผลิต รวมทั้งสภาพแวดล้อม อีกทั้งหลักการของการบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์กรที่เน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ถือได้ว่าเป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกับหลักการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การบริหารจัดการคุณภาพทั้งองค์กรมีความสอดคล้องอย่างยิ่งกับปรัชญาการศึกษา เป็นแนวคิดลูก้าเป็นศูนย์กลาง ซึ่งเป็นหัวใจของวิธีการคุณภาพครบวงจร ตรงกันกับปรัชญาการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษาทุกแห่งยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง [6] สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 (สพป.ขอนแก่น เขต 5) คู่มือรับผิดชอบ 7 อำเภอ ดังนี้ อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู อำเภอภูพาน อำเภอหนองเรือ อำเภอภูเวียง อำเภอเวียงเก่า และอำเภอหนองนาคำ ทั้งนี้ผลการดำเนินงานในอำเภอหนองเรือได้รับเหรียญทองในการแข่งขันทักษะวิชาการในระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด แต่ก็ยังไม่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 55 ตามนโยบายของ สพป.ขอนแก่น เขต 5 ที่กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งได้รับนโยบายดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติในโรงเรียน เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตาม

เป้าหมายและเน้นการมีส่วนร่วมจากบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการปรับปรุงคุณภาพการสอนของครูที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพในโรงเรียนจึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยตรง การบริหารจัดการคุณภาพเป็นกระบวนการบริหารจัดการแบบองค์รวมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ภายใต้ตัวชี้วัดความสำเร็จเป็นการประกันคุณภาพการทำงาน [7] ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเดมมิง (The Deming Cycle: PDCA) ที่ระบุว่าการบริหารจัดการภายใต้วงจรคุณภาพ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) และขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) จะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายและผู้ร่วมงานเกิดความพึงพอใจ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำแนวคิดการบริหารจัดการคุณภาพสู่โรงเรียนเพื่อให้บุคลากรเกิดการทำงานร่วมกัน ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความพึงพอใจ ซึ่งระบบการบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนจะช่วยให้การดำเนินงานทุกด้านเกิดการเชื่อมโยงสู่การพัฒนาครูและนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม [8]

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ซึ่งสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ให้เป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ทั้งสิ้น 544 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ซึ่งได้กำหนดขนาดของผู้ให้ข้อมูลโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 283 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ภูมิภาค ศึกษา ขนาดของโรงเรียน และประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งในโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำและการนำองค์กร 2) กลยุทธ์ และการวางแผนปฏิบัติการ 3) การพัฒนาบุคลากร 4) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ 5) การทำงานแบบมีส่วนร่วมและเครือข่าย 6) การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดทำสารสนเทศและผลการดำเนินงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ระยะที่ 2 เป็นคู่มือการสนทนากลุ่ม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้อาตรตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติและสรุปอภิปรายผลการวิจัย

ระยะที่ 2 จัดการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่เพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ระยะที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบแนวคิดที่ค้นพบ นำมาสรุปประเด็นของผู้ร่วมสนทนา และนำเสนอในโดยวิธีการบรรยาย

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าสูงสุด และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ มีค่าต่ำสุด

1.2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการในเรื่องการส่งเสริมให้ครูมีทักษะใหม่ๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน การทำการวิจัยในชั้นเรียน การจัดระบบการนิเทศภายใน และกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และการจัดปัจจัยเกื้อหนุนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการดำเนินงาน ควรดำเนินการในเรื่องการจัดระบบสารสนเทศ และส่งเสริมเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการประเมินผลการสอนของครูและนักเรียนโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและต่อเนื่อง มีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้ได้รับความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตรและการสอนโดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ควรจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูประเมินและพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และการออกแบบการเรียนรู้ที่อิงเนื้อหาสาระตามหลักสูตร, ควรจัดกิจกรรมที่เผยแพร่ผลงานนักเรียนและครูสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง การจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนโดยมีวาระที่ชัดเจนและสื่อสารเชิงรุก เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม การจัดตั้งเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อการสื่อสาร และควรส่งเสริมให้ครูประเมินตนเองภายใต้ตัวชี้วัดที่ได้ร่วมกันกำหนดการสื่อสารกับบุคลากร และหน่วยงานภายนอกหลายรูปแบบ และการจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานสถานศึกษาต่อสาธารณชน

2. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนในอำเภอหนองเรือ สังกัด สพป.ขอนแก่น เขต 5 ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน

พบว่า ด้านการพัฒนาบุคลากร มีค่าสูงสุดทั้งนี้เพราะสพป.ขอนแก่น เขต 5 มีโครงการเสริมสร้างศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดประชุมชี้แจงและพัฒนาสมรรถนะ/ตัวชี้วัดร่วมกับสถานศึกษา โดยทุกโรงเรียนต้องนำสู่การดำเนินงานและสามารถจัดทำสมรรถนะ/ตัวชี้วัด ที่เป็นอัตลักษณ์ของโรงเรียนตนเองเพิ่มเติมได้ และจัดโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เพื่อช่วยเหลือและเตรียมความพร้อมด้านวิชาการสู่ศตวรรษที่ 21 การกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือในการพัฒนาทั้งระบบการสร้างการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงต้องเร่งดำเนินงานตามตัวชี้วัดและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและสถานศึกษา และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้ มีค่าต่ำสุด ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจให้ครูผู้สอนได้เห็นถึงความเชื่อมโยงสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบ พฤติกรรมและตัวชี้วัด ที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาต่าง ๆ รอบตัว ทั้งในปัจจุบันและเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตน้อยเกินไป สอดคล้องกับการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้บริหารควรเน้นการจัดทำคู่มือครูโดยอิงเนื้อหาและสาระตามหลักสูตรแกนกลางการสร้างนวัตกรรม และส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้สู่การแข่งขันและเผยแพร่สนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการ เน้นการสร้างทักษะอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้และทักษะที่สำคัญต่อวิชาชีพให้แก่ครูที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยให้ครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับทักษะใหม่ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และโรงเรียนควรพัฒนาระบบการนิเทศติดตามการนำไปใช้ในชั้นเรียน และมีการรายงานผลการพัฒนาทั้งครูและนักเรียน

1.2 ผู้บริหารควรจัดวาระการประชุมเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดอย่างเป็นทางการและการวางแผนทางการพัฒนาในปีต่อไปร่วมกันทั้งโรงเรียน รวมทั้งทั้งการพิจารณาให้ผลตอบแทนต่อโครงการหรือกลุ่มงานที่ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากร

1.3 ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณและระดมทรัพยากรเพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการความรู้ในโรงเรียน และการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อการค้นคว้าและพัฒนาความรู้ทั้งสำหรับครูและนักเรียน

1.4 ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณบางส่วนสำหรับครูในการเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาทักษะใหม่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการนวัตกรรม และจัดเวทีเพื่ออำนวยความสะดวกให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน

1.5 ผู้บริหารควรกำหนดกลยุทธ์การสร้างสัมพันธ์กับชุมชนควบคู่กับการดำเนินงานยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และจัดทำ MOU ด้านวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนระหว่างโรงเรียนรวมทั้งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยในชั้นเรียนในรูปแบบของการจัดประชุมทางวิชาการหรือการจัดนิทรรศการ โดยเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

1.6 ผู้บริหารต้องมีการจัดสรรงบประมาณหรือระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียน และแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ดูแล และปรับปรุงงานเว็บไซต์ให้ทันสมัย และพร้อมใช้ได้ทันที

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียน เพื่อจะได้แนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการ ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการดำเนินการจัดการคุณภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรนำกรอบแนวคิดในการศึกษาการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนไปศึกษาแบบกรณีศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อจะได้แนวทางการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Lahbmala, S.(2000). Teacher Quality is Job One why States Need to Revamp teacher Certification/. (In Thai). Office of the Basic Education Commission of Thailand.
- [2] Royal Thai Government Gazette. (1999). Primary Law, 2542.
- [3] Mardjaroen, P. (2010). Educational Quality of Business Administration Field: The Graduates' Perspectives. Retrieved 8 April 2015, from kucon.lib.ku.ac.th/Fulltext/KC4815006.pdf
- [4] Ministry of Education. (2550). The implementation of basic education into practice. Printing Agricultural Cooperatives of Thailand
- [5] Sae-ueng, M.(2010). A study of quality culture management of secondary schools under the office of the basic education commission in Bangkok and the vicinity. An Online Journal of Education. OJED, Vol.5, No.2, 2010, pp. 986-1000.
- [6] Puttakosai, S.(2013). Quality of the elementary schools management in the inspection region number two ministry of education. Journal of the Association of Researcher Vol.18 No.2.
- [7] Katesuwan, R. (2002). Quality management: from TQC to TQM, ISO 9000 and Quality Assurance. Bangkok: Borpit Printing.
- [8] Makasiranon,W.(1998) Book learning organization TQM.Bangkok: Expernet Printing.